

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake peti-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krun, za pol leta 4 krun, za četrť leta 2 kruni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Češko-nemška sprava.

Dan za dnevom pričakuje se cela Avstrija končnega uspeha upravne akcije, ali strar se vlačí in vlačí, in radovedni smo, ali bo pred Božičem ali pa vsaj pred Novim letom še mogoče poročati o končnem izidu. Končnem, pravimo, kajti prepričani smo, da bo češki protipredlog naletel pri Nemcih na ravno tak odpor, kakor je nemški pri Čehih, in predno se bo dosegel popoln sporazum, bo še treba nebroj konferenc in posvetovanj, in kdo ve, ali se nazadnje ne razbije cela stvar ob kaki malenkosti. Mi bi pač želeli, da bi se to ne zgodilo, kajti češko-nemška sprava ni nič manjše važnosti za nas, kakor za Češko. Da ne govorimo tjavendan, nam je najboljši dokaz ona nervoznost naših ljubih sosedov, katera jih vselej napada, kedar bi mogli tudi mi dobiti kako drobtinico ugodnosti iz politične konstatcije.

Komaj so češki nemški poslanci izdelali svoje predloge in jih poslali v svet, že se je pokazala ona nervoznost pri vseh zastopnikih nemških kronovin, katere niso naravnost v dotiki s češko-nemškim vprašanjem. Znekaokobčudovanja vredno hitrostjo je sklicala nemška ljudska stranka strankareki shod v Gradec, kjer se je izreklo, da so nemški predlogi pač primerni za češke razmere, ali Bog ne daj, da bi se kdo predrznil tudi samo pomisliti, da bi se dali ti predlogi — seveda mutatis mutandis — prilagoditi južno štajarskim, vobče jugoslovanskim razmeram.

Kolikor poznamo naše sosedo, moramo in smemo brez skrbi sklepati iz te njihove nervoznosti, da bi mogli ti nemško-češki predlogi v resnici koristiti našemu narodu, ako bi jih predelane za naše razmere uveljavili. Poznamo jih dobro te naše dobrotnike in vemo, da bi niti ust ne odprli, ako bi se Slovenci ne mogli nadejati koristi od omenjenih predlogov. Ta

nervozna hitrica, ta krik in vik v nemškem Izraelu nam bodi v pouk in bodrilo, da se resno poprimemo one misli, katero nam je shod nemške ljudske stranke sam vcepil s svojim skrajno smešnim strahom pred samo mogočnostjo, da bi češko-nemška sprava tudi v nas zbudila želje po takšni spravi.

In ne samo shod ljudske stranke, vse časopisje od prvega do zadnjega, od „Grazer Tagblatt-a“ pa do zakotnega lističa iz celjske rotovške ulice, vse, prav vse je pricapljal za shodom in ga komentiralo bolj ali manj kunšno z vedno istim refrenom: na Češkem le, pri nas pa ne! In če „vahtarica“ in „marburgerica“ reče, da ne, potem je pač edino pravi odgovor, da, da in zopet da, in potem se je tudi treba ravnati.

In če pomislimo, da bi uveljavljenje pravih predlogov, ki bi bili le količkaj podobni onim, ki so jih predložili Nemci Čehom, ne bilo nič drugega, kakor rešitev one stare zahteve spodnještajarskih Slovencev: „proč od Gradca“, potem je popolnoma naravno, da se najodločnejše po primemo dela za uresničenje te misli.

Okrožja, kakor nam jih riše nemško-češki predlog, naj bi bila tudi pri nas podlaga pri izpremenitvi upravnih razmer in z njimi tudi vseh drugih. Okrožja s toliko samostojnostjo bi nam zagotovila mnogo onih pravic, katerih nam sedaj deželna vlada ne dovoli, in okrožni zastopi bi bili seveda slovenski, ki bi nam pridobili zlahka ono, česar nam deželni zbor s svojo nemško večino nikdar ne da in ne bo dal. Ko liko bi nam pa koristil notranji uradni slovenski jezik, o tem je pač težko govoriti, ker se nam dosedaj niti sanjalo ni, da bi se kaj takega moglo uresničiti. Potem bi pač izginila iz naših uradov ona „blagogašana bindiš-špraha“, kakor je sedaj v navadi, in z njo vred bi izginili oni p. t. uradniki, ki si v „slavnoznanih“ slovenskih tečajih

pridobes toliko slovenščine, da potem na podlag spričevala najdvojnijevše vrednosti izpodjedajo stališče naših ljudi, dokler jih njih dobramamica, c. kr. vlada, ne pomakne preko toliko in toliko zopet naših ljudi na gorko mestoce, s katerega ni več čuti s spričevalom izkazanega znanja.

Na strinjamo se nikakor s predlogom čeških Nemcev, da se smejo pri enojezičnih uradih nastaviti samo oni uradniki in sluge, ki so se pri zadnji ljudski štetvi izrazili, da jim je oni jezik občevalni, kateri je obenem uradni dotičnega urada, kajti že sam izraz „občevalni“ obsejamo najstrožje, ali nekaj dobrega je pa le v tem predlogu: našim ljudem bi bila res zaprta pot v popolnoma nemška okrožja, ali v slovenskih in mešanih bi jim bila vaa pota odprta. Pa o tem najbrž izpregovorimo kedaj posebej par besedi.

Najvažnejša pridobitev bi bilo pač ono popolno osiguranje našega ljudskega šolstva, katero bi nam dala okrožna uprava, to se pravi slovenski okrožni zastopi, ki naj bi bili v tem oziru edino kompetentna oblast. Vse ono, kar ima sedaj deželni zbor, kar ima deželni šolski svet, to naj bi bilo v rokah okrožnih zastopov, in prepričani smo, da bi kmalu odavonilo zadnji študmarkovski in šulferajnski šoli na naših slovenskih tleh, in o sedanjih gonji proti našemu ljudskemu šolstvu bi v najkrajšem času ne bilo niti duha niti sluha.

Nemci res dobro slintijo, kaj bi jim prinesli nemško-češki predlogi, ako bi jih presadili na naša tla, in zato je tudi njihov odpor tako nervozno hitro in s tako silo prihrumel na dan. Mi prav radi opravičimo to razburjenost in ne štejemo jim tega nikakor v zlo, ker jim verjamemo in potrdimo, da se tudi tat in najzadnji ropar trese za svoje nakradeno in naropano blago, in zakaj bi se Nemec ne za svoje namišljene in nam košček za koščekom odtrgane pravice. Našim možakom veljakom bi pa rekli, da naj se

LISTEK.

Lovski tat

„Za božjo voljo, prosim te, kam boš šel zopet iti?“ šepetala je Špurna, v strahu gledajoča svojega moža.

Špuren je snel puško s klina ter jo skril pod suknjo, ne da bi odgovoril ženi.

„Jože, ne hodi danes nikamor“, prosila je žena, „davi je kokodakala črna kokoš; to pomenja nesrečo!“

„Molči!“ je zakričal mož.

„Da, da, molčati moram! Kadar te pa pripelejo mrtvega domov, kaj bom delala z otroci?“

„Kaj mi vedno pridigaš take neumnosti? Saj grem na občinski svet; to je naše in tam mi nihče ne more zapovedati!“

„Kaj so tudi na občinskem svetu srne?“

Mož se je ozrl po otrocih na postelji, zaškril z zobmi, sunil ženo v obraz, da je zajokala, zaloputnil z vrati, da so se stresla okna, ter šel čez vrt na polje.

Na temnem nebu je migljalo na milijone zvezd. Gorek vetrič je pihljal v mirni noči ter širil duh cvetočih lip pri cerkvi; v gaju nad

potokom je peval slavček, kojega mili glasovi so izražali nežno bolečino.

Špuren pa ni videl zvezd, ni čutil prijetnosti pihljajočega vetriča, ni slišal slavčka, — šel je s hitrimi koraki po stezi v gozd. Na glavi je imel kučmo, a lasje so mu viseli čez čelo dol do oči, ki so v nočnem svitu odsevale jezo in strast. V svojih mladih letih je bil vojak; ko je prišel domov, podedoval je po starših imetje. Bilo je to okoli leta 1848. Lovi so bili takrat prosti; kmetje so začeli loviti divjačino, in tudi Špuren si je kupil puško. Po cele dneve je pobajal žnjo po polju ter tako zanemarjal gospodarstvo; ko sta ga žena in mati opominjali, da naj začne drugače živeti, razjezil se je ter šel v gostilnico popivat. Ker je bil že od mladosti nagle jeze, posurovel je s takim življenjem še bolj, postal je domač trinog. Čim dalje, tembolj je ostajal z doma; čim dalje, tembolj je postajal divji in pust, čim dalje, tembolj sta propadala gospodarstvo in dom. Polje je donajalo malo vžitka, kozolec je ostajal prazen streha je bila raztrgana, plot podrt in živina mršava. — Poprej je pil vino, zdaj je pa začel z žganjem, ker je bolj po ceni, in se človek žnjim prej opije. — Lovi so bili že davno oddani na javni dražbi v najem, toda Špuren je hodil še vedno na lov.

Ker ni smel očito, hodil je skrivaj; postal je lovski tat. Prva leta je delal to iz prevzetnosti, zdaj mu je postalo navada, in ga je včasih prisilila tudi revščina.

V nočni temi je šel po stezi, redko rabljeni, in prišel je v gozd. Tam je obstal, izvelkel puško izpod kožuha, nabil jo, ter šel pozorno med grmovjem dalje do lazne, kjer je bila nastavljena vada z soljo, ki jo je hodila zver lizat. Stopil je v goščavo in čakal. Bilo je v gozdu tamno in tiho, le včas je zašumelo listje, ali se oglašala sova v daljini. — Za kake pol ure se je začelo svitati; vrhanci dreves so začeli odsevat v bledem svitu; svetlobe je bilo vedno več in več — dokler ni akosi gosto listje prisijal bledi mesec.

Kako krasen je gozd ob takem času! Krasen je in poln divnih tajnosti in radosti, kakor srce puščavnikovo, ko sniva o rajju.

Na onej strani lazne je nekaj zašumelo. Špuren dvigne glavo; stala je tam srna z dvema mladičema, stezala je vrat in ga drgnila ob deblo. Špuren je pomeril, zablisnilo se je, in v sveti gozdni tišini se je razlegel strel lovkega tatu. Srna je zajekala, poskočila in se zgrudila na tla. „Dobro“, zamrmral je Špuren ter šel k njej. Prestrašena mladiča sta pobegnila od

zanimajo za to vprašanje, kajti ako tudi ne dosežemo takoj vsega, ali sčasoma pa morda vendar pridemo do cilja. Ako se stvar reši povoljno na Češkem, zakaj se ne bi doseglo isto tudi pri nas? Sicer bo gotovo krika in vika, da nas bodo bolela ušesa, ali kaj zato, da le dobimo svoje pravice. Treba bi pa seveda bilo, da se železo kuje dokler je še vroče, in ta čas bi bil takoj po končanih češko-nemških pogajanjih. Do tedaj naj bi pa naši zastopniki poskusili napraviti načrt po češko-nemškem vzorcu.

Reforme v evropski Turčiji.

Miroljubne evropske države, kakor n. pr. Avstro-Ogrska in Rusija si že dalje časa prizadevajo, pregovoriti Turčijo, da izda za svoje evropske pokrajine, kakor so Macedonija, Albanija in Stara Srbija ustavne preosnove, ki bi pomirile nezadovoljneže ter zabranile pretečo nevarnost balkanskih vojen.

Dolgo se je Turčija upirala vsem dobrim svetom, a to zato, ker jo je Nemčija na tihoma podpihovala. Brez sebičnih namenov seveda Nemčija tega ni storila. Tako je preprečila pri zadevanje omenjenih dveh držav, da bi se sklicala konferenca evropskih velesil, ki naj bi uredile v sporazumljenju s Turčijo balkanske razmere.

Končno se je morala Turčija udati dobro ji hotečim nasvetom ter je izdala odredbe za svoje evropske provincije pod naslovom: „Odredbe za okrožja v evropskih provincijah“. V teh odredbah se določa:

1. Orožništvo se sestavi iz mohamedanov in kristjanov; dosluženi vojaki imajo med drugimi mohamedani prednost. Odstavljenje in nameščenje orožniških častnikov in policijskih komisarjev se mora zgoditi z dovoljenjem okrožnih predstojnikov (valijev). Za policijske komisarje in agente se bodo imenovali mohamedani in kristjani, ki znajo brati in pisati.

2. Okrožni poveljniki morajo nadzorovati kmetijstvo, javne zgradbe in industrijo. Ravnatelji javnih del se bodo na novo imenovali ter pridobili okrožnim predstojnikom. Pet odstotkov okrožnih dohodkov se bo porabilo za javne zgrade.

3. Kraji z nad 50 hišami dobe ljudske šole. Število šol v vsakem okraju se pomnoži. V glavnih krajih sandžakov in okrožij se ustanove pripravnice. Dva tretjini šolskih pristojbin se porabijo v okrožju, eno tretjino dobijo višje šole v Carigradu, za katere se ustanovijo po provincijah ustanove. Za pouk se nastavijo posebni ravnatelji. Ravno tako tudi za kmetijstvo.

4. Ravnatelje in dragomane za zunanjo službo v okrožjih imenuje minister zunanjih del take moče, ki poznajo mednarodno pravo in pogodbe.

5. Sodišča se ustanove po novem zakonu po vseh okrožjih. Dosedanja izvolitev sodnih uradnikov se preklicuje, ter jih bo v bodoče ime

noval pravosodni minister v enakem razmerju med kristjani in mohamedani. Absolvirani pravniki, ki so služili že dosedaj v pravosodju dobijo prednost. Sodišča morajo delovati popolnoma neodvisno brez vsakega vplivanja, kakor določa zakon. Protipostavno delujoče sodnike mora novoimenovani sodni nadzornik takoj odstraniti.

Te odredbe morajo izvesti generalni guvernerji.

6. Novi generalni nadzornik, kateremu so podrejeni vsi civilni in vojaški funkcionarji, mora kontrolirati, da se te odredbe izvedejo, poročati vladi v Carigradu o neizvršenih naredbah, nadzorovati upravno in finančno službo ter predlagati vladi izboljševanja. Nadalje se mora posvetovati z okrožnimi predstojniki o nadomeščanju in odstavljanju uradnikov. Podrejeni so generalni nadzornik in okrožni predstojniki posebni komisiji, ki obstoji iz predsednika in treh članov, a ta komisija je v neprestani zvezi s sultanovim velikim vezirjem.

Kakor vidimo, je v novih odredbah precej dobre volje, ako se bile tudi izvrševale. A zato sta tukaj Rusija in Avstro-Ogrska, ki ste se že leta 1897 v posebni pogodbi zavezali, da boste skrbeli za mir in red na Balkanu. Tega pa ni mogoče drugače doseči, kakor, da se turško vladno neprenehoma sili na njene dolžnosti.

Celjske in štajarske novice.

(Deželni zbor štajarski) je sklican na dan 29. t. m.

(Deželnega glavarja namestnikom za Štajarsko) je imenoval presv. cesar gosp. dr. Fran Jurtelo, odvetnika in dež. poslanca v Ptuj.

(Opozorjamo) še enkrat cenjeno občinstvo na nedeljsko predstavo „Rokovnjačev“, posebno pa zato, ker je to prva in zadnja uprizoritev te priljubljene narodne igre v letošnji sezoni. Upamo, da se bo dvorana v „Narodnem domu“ napolnila do zadnjega kotička. „Celjsko pevsko društvo“ si je naložilo z ustanovitvijo gledališke sezone lepo, ali tudi težavno nalogo, ki zahteva gmotnih žrtev. V prvi vrsti je torej dolžnost slovenskega občinstva, da omogoči v tem oziru nadaljni obstoj in razvoj slovenskega gledališča. — Blagajnica se odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: sedeži v parterju 1. in 2. vrsta 2 K; 3.—7. vrste 1 K 20 v; 8.—16. vrste 80 v. Sedeži na balkonu 1 K. Stojišča 60 v, di-jaki, vojaki do narednika in redni udje delavskega podpornega društva po 40 v. Vstopnice so v predprodaji v Hribarjevi trgovini v Celju.

(Okrajni zastop celjski) ima dne 22. t. m. svojo skupno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Odborenje zapisnika skupščine z dne 28. julija 1902, št. 394. 2. Sestava okrajnega proračuna za leto 1903 in rešitev različnih peticij; 70/1902. 3. Volitev treh gg. revizorjev za letni račun 1902. 4. Prošnje občin za pobiranje več kot 20 %

doklad na direktni in več kot 15 % na indirektni davek; 71/1902; 5. Volitev župnih predstojnikov in njih namestnikov v smislu § 4. zakona z dne 17. aprila 1896, dež. zak. l. št. 41, zadevajočega povzdigo govedoreje; 50/1890. 6. Prošnja občine okolice Celje za sprejem občinske ceste v Gaberjih in na Lavi med okrajne ceste II. vrste; 80/1899. 7. Prošnja županstva okolice Celje za odobrenje uradnega potrdila glede delitve soseske Ložnica 3/1902; 8. Prosti predlogi in nasveti.

(Slov. obrtno in trgovsko društvo v Celju) ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 27. t. m. v mali dvorani „Narodnega doma“. Na dnevnem redu je razen drugih točk, posvetovanje o načinu uspešne reklame za slov. trgovce in obrtnike. Z ozirom na važnost te točke vabljeni so vsi udje in tudi prijatelji našega društva, da se ga gotovo udeležijo.

(Osebnosti.) Nadučiteljica gospa Karolina Kalas v Mariboru je odlikovana s srebrnim zasluznim križem s krono. — V Zavrču pri Ptuj je umrl učitelj gosp. Franc Pristernik. — Nadučiteljem pri Sv. Kunigundi na Štajarskem je imenovan g. Jožef Močnik, učitelj istotam, za učiteljico na ljudski šoli v Trbovljah pa je imenovana provizorična učiteljica gđ. Helena Franke. — V pokop je stopil g. Anton Lanjšič, nadučitelj v Št. Martinu v Rožni dolini.

(Premeščenja.) Namestniški koncipist Oskar pl. Warsberg je premeščen od okrajnega glavarstva v Brežicah v Ptuj in okr. komisar Gustav Zeiske iz Ptuja v Brežice.

(Na dunajskem konservatoriju) je napravil učni izpit iz godbe z odliko g. Hinko Druzovič, učitelj na ptujski okoliški šoli.

(Poštni promet ob praznikih.) Vseled pomnoženega prometa za časa božične in novoletne dobe prekine se pri tukajšnjem poštnem uradu nedeljski počitek dne 21. in 25. decembra za od-dajo in predajo vozne pošte, dne 29. decembra za predajo in oddajo pisemske pošte in 1. januarja 1903 za predajo in oddajo pisemske pošte in za poštno blagajno, t. j., da se bo v omenjenih dnevih pri navedenih oddelkih navadna vsakdanja služba opravljala.

(Pri Sv. Jederti nad Laškem) igrajo v nedeljo, dne 21. t. m., ob 2. uri popoldne: „Sveti večer revne družine“ in „Jaslice“, živa podoba, ter nazadnje pred „Božičnim drevesom“ deklamacija, petje božičnih pesmi in obdarovanje šolske mladine.

(Iz Dramelj.) Na tukajšnji pošti šopiri se še vedno samo nemški pečat, dasi ni niti enega Nemca v župniji. Ko smo pred leti prosili dvojezičnega napisa, potolažilo nas je slavno poštno ravnateljstvo v Gradcu z obljubo, da nam ustreže, ko se ta pečat obrabi. Ker je trdovratni pečat že zasluzil, da se ga v „penziji“, prosila je občina meseca avgusta t. l. poštno ravnateljstvo v Gradcu, da vendar enkrat ugodi njeni želji; ravnateljstvo je na to tudi zahtevalo več pečat-

matere, meketajoča v smrtnem strahu. Lovski tat stopi srni na grlo, pograbi jo za nogi ter vleče v goščavo; spustil je petelina ter začel zopet nabijati. Med tem pa je zašumelo vejevje, in poskočil je k njemu gozdar ter ga pograbil a svojo močno roko za vrat.

„Kaj delaš tu, potepuh?“

Hrust se mu je pa izvil, obrnil se, in predno je mogel gozdar odskočiti, pograbil ga je za prsni ter ga vrgel ob tla. Pokleknil je nanj ter ga začel bit s puško. Gozdar je držal v desnici dvocevko, z levico se je pa branil udarcev Špurnovih, da bi ga ne zadel v glavo, — drugače se pa niti ganiti ni mogel pod težo ogromnega telesa. Nobeden ni izpregovoril besedice; slišala se je le njuna borba. Gozdar ni niti čutil več svoje levice, kri mu je tekla iz nje — čutil je že svoj konec. V smrtnih težavah je napol svoje moči, da se je zganil. Špurnu se je spolznilo levo koleno, gozdar si je osvobodil desno roko — in zopet je zadonel strel v nočno tišino. Špuren je omahnil ter vzkliknil: „Tisoč vragov! Dosti imam!“

Gozdar je poskočil na noge ter pomeril zopet, rekoč: „Torej pojdi, potepuh, če imaš zadosti; ako pa nimaš, posvetim ti še enkrat!“

Špuren je pograbil puško ter zbežal v gozd. Tekel je hitro proti oni strani, kjer je šumljaj

potoček. Ko prihitel do njega, se sleče ter skoči v vodo. Tam se je valjal in stokal bolečin. Kmalu pa stopi iz vode, obleče se ter odkoraka počasi proti domu. Telo se mu je treslo in nogi sta se mu šibili. Mesec je stal visoko, petelini so že peli, in hladni jutranji veter je vel od vode.

Prišedši domov, se je naslonil na vrata in trkal. Žena je odprla molče. On je šel tudi molče v spalnico, obesil tam puško na klin, vzel steklenico z žganjem ter pil v dolgih požirkih. Nato se je vlegel in se pokril s kožuhom. V spalnici je bilo tiho, otroci so redno dihal v spanju, ura je tikakala, in mesec je svetil skozi okno tako jasno, da so klopi in stolice delale senco.

Špuren je začel škripati z zobmi: „Ko dobim v pest tega bradača — no, potem Bog žnjim!“ — Žena je molčala.

Za trenotek potem se je začel obračati in stokati. Žena se je prestrašila: „Kaj ti je?“

„Ana, prinesi mi mokro ruto in položi mi jo sem le; dobil sem jo!“

„Jezus, Marija! kaj naj začnem jaz uboga reva?“

„Molči in ne kriči, da ne zbudiš ljudi!“

Špurna je vstala in mu pokladala mrzle rute. Zjutraj ni mogel več zdržati bolečin, poslal

je po zdravnika. Zdravnik je prišel v kakih treh urah; preiskal je Špurna, iznel nekaj zrn ter majal z glavo: „Ves strel je v životu. Čreva so prestreljena, dajte se prevideti!“ Špuren je stisnil pesti in pene so mu stopile iz ust. Odtod je šel zdravnik k gozdarju ter mu obvezal roko.

Pri Špurnovih je bil jok in stok. Obstreljenec ni hotel najprej nič slišati o previdenju; še le popoldne, ko so se mu rane že vnele, poklicali so gospoda župnika. No, mnogo ni mogel opraviti žnjim! Bolnik je govoril že zmešano; zato mu je podelil duhovnik le sveto poslednje olje ter odšel z žalostnim „z Bogom“ proti domu. Ljudje iz vasi in okolice so prihajali pred vrata, poklekali so tam ter se trkali na prsa, in ko je gospod župnik odšel, ostali so tamkaj ter si šepetali zmajevaje z glavami.

Pod Špurnovim oknom so se zbirali otroci in poslušali, kako kriči bolečin. Proti večeru, ko je vnetje prispelo do vrhunca, je potihnil bolnik.

Mati in žena sta sedeli pri njem in mu stregli. Kar naenkrat je začel Špuren praskati po zidu. Mati je vstala in se nagnila k njemu:

„Jože, kaj delaš?“

„Posuti moram testament.“

„Saj ga nisi napravil.“

nih odtiakov, da se prepriča, je-li pečat res že dostavljal, a do danes ga še ni nadomestilo z novim. Slavno poštno ravateljstvo v Gradcu torej ni le gluho, ampak tudi slepo za naše opravičene zahteve.

Drameljčan.

(Veliko veselico) priredi prostovoljno žalsko gasilno društvo na dan sv. Štefana, 26. decembra 1902 v Žalcu v dvorani g. Hodnika. Med posameznimi točkami in pri prosti zabavi igra godba na lok (oddelek narodne godbe). Začetek je ob 4. uri popoldne. Vstopnica k veselici za osebo 40 v. Listki za srečolov po 20 v. Čisti dohodek se obrne za nakup parne brizgalne v Žalcu.

(Iz Trbovelj) nam poročajo: Čast, komur čast, in naši narodni možje je tudi zaslužijo, kajti malokje se mora boriti Slovenec proti toliko sovražnikom, kakor ravno pri nas. Kar nam ne morejo vzeti Nemci, poskušajo socijalni demokratje, in česar nam ne pokvarijo ti, pokvarijo nam oni naši ljudje, o katerih ne moremo reči, kaj so, ali krop ali voda. Mlačnost je povsod škodljiva, najbolj pa v narodnem oziru. Zato se ne moremo dovolj načuditi, da trpi naš mož, da mu je hišo, v kateri tudi sam izvaja svoj obrt, okrasil njegov najemnik s samo nemškim napisom, naš mož, komur drugače vsa čast. Upamo, da bo to znamenje dozdevne mlačnosti skorsaj izginilo. Kaj ne, da bo?

(„Slovensko pevsko društvo“ v Ptuj) izvolilo je pri izvanrednem običnem zboru dne 8. decembra t. l. nastopne odbornike: gg. Dragotin Zupančič, predsednik; o. o. Lenart Vaupotič, podpredsednik; Ivan Muršec, blagajnik; Val. Kajnik, tajnik; Jož. Sever, arhivar. Namestnika odbornikov sta gg. Ivan Kaukler in Jož. Slavinec. Zunanji odborniki so gg. dr. Jan. Bezjak, prof. Franc Orožen, dr. Juro Hrašovec in Franc Čeb; namestnika pa sta gg. Franc Podobnik in Anton Poreker. Računskim preglednikom so voljeni gg. prof. Jož. Zelenik, Andr. Babič in Ferdinand Skuhala.

(Umrli je) v Ptuj ustanovnik in najstarejši ud ptujke čitalnice gosp. Avgust Maši v 85. letu svoje starosti. Blag mu spomin in zemljica lahka!

(Ptujski „Studentenheim“) napreduje na celi črti. Nadobudna mladina nemškega zave tišča se je obrnila s ponižno prošnjo na graške burše, prošnja je na črni tabli v auli graške univerze, da bi jim poklonili nekaj sabelj za menzuro. Pobčki čutijo junaško srcece v svojih prsih in njihovi starejši bratci bodo gotovo ugodili ponižni prošnji, ako ravateljstvo ptujke gimnazije ne pokvari cele osnove. Bog daj srečo!

(Iz Ormoža) nam prihaža zopet žalostna novica v narodno-šolskem oziru. Kakor drugod, bila je tudi v Ormožu šestrazredna dvojezična ljudska šola, ktera je bila ondotnim Nemcem trn v peti. Rovali so toliko časa, da so jo končno le razbili. Ustanovila se je čisto nemška trirazrednica za mesto in utrakvistična trirazrednica

„Kako da ne? Saj leži tam-le!“ in pokazal je v praznoto.

Mati je zašepetala sinu: „Pojdi po župana! Napraviti hoče zadnjo voljo!“

Špurna dene na glavo volneno ruto ter odhiti. Mati je prisledila k postelji, vzela stari „Nebeški ključ“ in molila molitve za umirajočega. Najmanjše dete je sedelo v zibelki, igralo se z žlico in kazalo na posteljo, je zašepetalo: „tata“.

Postelja je zaškrpala, bolnik je zaječal, in predno je mati priskočila, je izdihnil dušo.

Mati se je zgrudila pri postelji na tla ter čepč vzdihovala in molila.

Ko je prišel župan, bilo je okno že odprto, in gorela je lučica. — — —

Zopet je prišel večer in zvezde so zopet migljale tako milo, veterček je pihljal zopet toli prijetno, slavček je peval zopet toli sladko, mesec je vzhajal zopet tako krasno, kakor prejšnji večer — le pri Špurnovih je tulil pes celo noč — bil je mrlič v hiši.

Ni pa bil tam mrlič sam; bilo je tam za losti do obupa, bila je aramota in revščina — in vse to je delalo senco na duši — lovskega tatn, ki je ležal mrtev na slavnici.

za okolico. Jako značilno je, da okolica ni dobila čisto slovenske šole, ona okolica, v kateri ne najdeš niti enega javnega nemškega napisu, in le težko kak dvojezični. Ali Nemcem ni bilo to dovolj, in dosegli so tudi, kar so želeli — deželni šolski svet je razširil nemško trirazrednico provizorično v štirirazrednico, in provizorično znači za Nemce ravno toliko, kakor stalno. Priznati moramo, da vlada v tem postopanju du dovita doslednost, katera pa zna pogoltniti nam Slovincem sčasoma vse obsejne ljudske šole, ako se končno vendarle ne vzdramimo.

(Prostov. gasilno društvo pri Sv. Juriju na Ščavnici) naznanja, da priredi dne 26. t. m., to je na Štefanovo, drugo veliko tombolo s šaljivo pošto itd., pri kateri sodeluje lastna društvena godba. Vse naše prijatelje in znance torej prav vljudno vabimo na ta zabavni večer.

Odbor.

(Detomor) Te dni so zaprli v Ljutomeru 20 letno Franciško Kreinz iz Dragove, ker je umorila svojega nezakonskega otroka.

(Lovski tatovi.) V mariborski okolici zasacili so orožniki družbo lovskih tatov. Na čelu družbe je bil kmetski sin Rožič, na katerega domu so našli vse polno divjačine.

(Proč od Gradca!) Deželni odbor štajarski je imenoval zopet 9 uradnikov in med temi niti enega Slovence. Tako delajo z nami v Gradcu. Ali še imamo torej sploh kaj pričakovati od naše deželne uprave? Nič, in zatorej proč od Gradca!

(Štrašna nesreča v telovadnici) V Gradcu je v telovadnici padel gimnazijec Maks Utzler s plezalka. Pri tem je naletel na klin, ki se mu je zasadil v trebuh pod želodcem. Težko ranjenega so potem operirali. Upanja na ozdravitev ni mnogo.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu) je izdalo svoje peto letno poročilo, iz katerega povzemamo sledeče. Društveni odbor je bil takole sestavljen: Dr. Benjamin Ipavic, predsednik; dr. Francišek Žižek, podpredsednik; Anton Kaspret, blagajnik; Avgustin Škočir, blagajnikov namestnik; dr. Karol Štrekelj, tajnik; dr. Matija Murko, tajnikov namestnik; Francišek Hauptmann in Francišek Hrašovec, namestnika odbornikov. Društvo je imelo enega častnega člana, 12 ustanovnikov in 173 rednih udov in podpornikov. Letošnjih dohodkov je bilo 5944 K 66 v. Cela razpoložnina je znašala 7196 K. Stroškov je bilo 6704 K 16 v, torej ostane čiste razpoložnine 491 K 84 v. Društvo je razdelilo v minolem šolskem letu 6559 K med 52 dijakov v 490 primerih, 588 K več kakor lani. Lanskih podpirancev je bilo 45. V vseh petih letih je izdalo društvo lepo vsoto 20534 K. Odbor se zahvaljuje vsem, kateri so v tem ali onem pogledu delovali v korist društva. — Za pristop k društvu velja sledeče: Ustanovniki plačajo 100 K naenkrat ali pa v petih obrokih pravne osebe 200 K; podporniki vsaj 10 K, redni udje vsaj 4 K, dobrotnikom ni določena vsota. Denar se pošilja predsedniku, g. dr. Benjaminu Ipavcu, emerit. primariju v Gradcu, Karl Ludwig-Ring 4.

Interpelacija

poslanca Berkša in tovarišev na voditelja justičnega ministrstva v zadevi reševanja slovenskih vlog pri graškem nadsodišču.

Dne 3. septembra leta 1901 se je pri o. kr. justičnem ministrstvu vložila vloga, katero so podpisali vsi slovenski koroški, štajarski in kranjski odvetniki, in v kateri se pritožujejo, da nadsodišče rešuje slovenske vloge in pritožbe samo v nemškem jeziku, pri čemur naloži prvi inštanca popolnoma nepostavna naloga, da naj ta izda stranki odlok nadsodišča v slovenskem prevodu.

Ti prevodi so največkrat jako površni, in večinoma jih prirejajo le pravni praktikantje.

To delo se jim naravno zdi krivično, in zaveda tak prevod ne pogodi amisa in namena višje instance.

Prevod nima nikdar iste veljave z izvirnikom. Po obstoječem pravilniku mora tudi nadsodišče samo izgotoviti potrebno število izvodov, predsednik senata jih mora podpisati, in isti

izvodi, torej v izvirniku, se morajo priposlati prvi inštanca, da jih vroči strankam.

Te določbe pravilnika se vedno vestno izpolnjujejo, kedar se gre za nemške vloge in pritožbe; kedar je pa govor o slovenskih vlogah in pritožbah, takrat nadsodišče ne pozna teh določb, ker bi jih sicer moralo rešiti slovenski.

V takih slučajih pride odzgor nemška rešitev, se tu šele prevede v slovenščino in oba izvoda, nemški in slovenski, ne dobita podpisa senatnega predsednika višjega sodišča, kakor bi to moralo biti, ampak podpiše jih senatni predsednik, cziroma predstojnik dotične nižje instance in vroči stranki.

Večkrat je tudi prevod ki ga dobe stranke, vobče brez podpisa.

Tako velika, v zakonu neutemeljena razlika se dela med slovenskimi in nemškimi vlogami, oziroma pritožbami.

Kranjska odvetniška zbornica je vložila vlogo v istem smislu pri justičnem ministrstvu. Podpisani torej vprašajo ekscelenco voditelja justičnega ministrstva:

„Ali si hoče dati Vaša ekscelenca predložiti vloge slovenskih koroških, štajarskih in kranjskih odvetnikov in svojemučno meritorno rešiti to zadevo?“

Dunaj, dne 12. decembra 1902.

Slede podpisi.

Interpelacija

poslanca Berkša in tovarišev na trgovinsko ministrstvo v zadevi uporabe slovenskega jezika pri poštah in brzojavnih uradih v zaključenem slovenskem jezikovnem okrožju.

Tekom let se je vložilo veliko število prošenj čisto slovenskih občin za dvojezične napise pri poštah uradih, za dvojezične poštne pečate in tiskovine, ali dosedaj še ni rešena nobena teh prošenj. V času prednikov Vaše ekscelence so se take prošnje izročile namestništvu, da proizvede, in če se je pokazalo, da je slovensko prebivalstvo v večini, se je takim prošnjam ugodilo in izpolnilo opravičene želje. Sedaj se pa take prošnje enostavno položi ad acta in nikakor ne reši.

Ravnatoko ni mogoče dobiti slovenske rešitve slovenskih vlog. V enem konkretnem slučaju je slovenska stranka izrecno prosila o. kr. poštno ravateljstvo v Gradcu, da slovenak reši slovensko vlogo, in ko je vendarle dobila nemški odgovor, se je pritožila pri o. kr. trgovinskem ministrstvu dne 14. decembra leta 1900. Ta stranka je od svojega poštnege urada v neki drugi zadevi dobila neko obvestilo 6. aprila leta 1901 s sledečo pripombo:

„Končno Vas obveščamo po nalogi o. kr. poštnege in brzojavnega ravateljstva v Gradcu, da bo le-to v kratkem rešilo v istem jeziku Vašo pritožbo na o. kr. ministrstvo z dne 14. decembra 1900, katera se tiče reševanja slovenskih vlog in pritožb pri poštnege ravateljstvu v Gradcu.“

Akoravno je že po 6. aprilu 1901 zopet minilo poldrugo leto, pa vendar naznanjene rešitve še zdaj ni.

27. julija 1901 je stranka prosila o. kr. trgovinsko ministrstvo rešitve svoje pritožbe in je svojo prošnjo ponovila 31. oktobra 1901. Odtodaj je zopet minilo več kot eno leto, ali rešitve še ni.

Iz teh dejstev je razvidno, da slovenske stranke ne smejo na to računati, da jim bo o. kr. trgovinsko ministrstvo izpolnilo opravičene narodnostne želje, in da vsem prošnjam pasivno nasprotuje.

Ker pa to nasprotuje pri vsaki priliki toliko povdarjanemu načelu vlade, da hoče biti vsem narodnostim enako naklonjena in enako pravična in da bo ravnala vedno le po postavi, vprašamo ekscelenco g. trgovinskega ministra:

„Ali je v tem iskati kakoga sistema, da se ne reši nobena vloga slovenskega prebivalstva, ako se tiče narodnostnih zadev, ali pa je kak drug vzrok, da se vloge ne rešijo?“

2. Ali hoče Vaša ekscelenca zapovedati, da se bodo zgoraj omenjene vloge ekspeditivno in pravično rešile?“

Dunaj, 10. decembra 1902.

Slede podpisi.

Druge slovenske novice.

(„Slovenska Šolska Matica“) priredi v soboto dne 27. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ v Ljubljani predavanje g. ravnatelja Henrika Schreinerja o analizi duševnega obzorja, otroškega. K temu predavanju se vabijo p. n. člani in vsi drugi, ki se zanimajo za dušeslovni proces učenja. — Obenem se naznanja, da v kratkem izidejo knjige, ki jih dobe društveniki za l. 1902 („Pedagoški Letopis“, „Učne slike“ k ljudskošolskim berilom in „Zgodovinska učna snov“). Dosedaj je pristopilo k društvu blizu 1100 članov. Ker pa je še čas za pristop, vabijo se s tem še enkrat učitelji ljudskih in srednjih šol in drugi razumniki v krog Matičarjev. Oglašati se je pri poverjenikih, oziroma pri blagajniku g. gimn. ravnatelju And. Senekoviču ali pri tajniku g. Fr. Gabršku v Ljubljani. Letnina znaša 4 K. Zlasti prosimo gg. poverjenike, da pridobivajo še novih članov. Čim večje bode število Matičarjev, tem lažje bode društvu vršilo svojo nalogo. Nekateri kraji se odlikujejo letos s polnoštevilno udeležbo. Naj bi jih pesnemali tudi drugi! — Društvo je izdalo in založilo „Navodilo k Črničevi I. računi“, cena 1 K 20 v brez poštne. Dobiva se pri odboru in po knjigarnah. Brez te knjige bi ne smel biti noben učitelj. Dobivajo se tudi že lani izdane društvene knjige za navadno letnino 4 K. Odbor.

(Razpis dijaških ustanov.) C. kr. deželna vlada za Kranjsko razpisuje med drugimi tudi sledeče dijaške ustanove: Deseto mesto dijaške ustanove Josipa Gorupa v letnem znesku 500 K. Ta ustanova se more uživati na srednjih in visokih šolah in se poviša na letnih 527 K, ko uživalec pride na visoke šole. Pravico do ustanove imajo 1. dijaki slovenske narodnosti iz ustanovnikovega sorodstva; 2. dijaki slovenske in hrvatske narodnosti in Kranjskega, Štajarskega, Koroškega in Primorskega. Pravico podeljenja ima ustanovnik. Nadalje je razpisano prvo, drugo in tretje mesto Josipa Gorupa cesarja Franca Jožefa I. jubilejske ustanove za trgovinske akademike slovenske narodnosti po letnih 620 K. Pravico vžitka imajo trgovinski akademiki slovenske narodnosti na trgovinskih akademijah na Danaju, v Gradcu, v Trstu in Pragi in sicer 1. sorodniki ustanovnika in njegovih uslužbencev; 2. slovenski trgovinski akademiki iz Kranjskega, Štajarskega, Koroškega in avstrijskega Primorja. Pravico podeljevanja ima ustanovnik.

(Požar.) Dne 14. t. m. zgoreli so hlevi po sestnika Karola Lenčeta na Laverci pri Ljubljani. Zgorelo je mnogo stotov mrve, okoli 18 vozov šote in okoli 40 sežnjav drv. Zgoreli so tudi vsi stroji. Škode je 30.000 K. Ogenj je bil podložen, ker je začelo goreti sredi hleva pod streho. Aretirali so nekake hlapce, ki je že prej enkrat poskušal zažgati in ga odvedli v zapor.

(Nesreča.) Dne 7. t. m. padla na gladki cesti v Srednji vasi na Gorenjskem neka ženica ter valed tega padca na mestu umrla.

(Trtno uš) so zasledili v občini Sturje na Vipavskem. Vlada je prepovedala iz te občine izvažanje trt in drugih stvari, ki bi mogle trtno uš razširiti.

(Nesrečna smrt.) Iz Dolnjega Zemona pri Ilirski Bistrici na Kranjskem se nam poroča, da se je te dni tam pripetila velika nesreča. Ljudje so vozili listje iz gozdov Jablaniške graščine. Na potu pa se je prevrnil voz in padel na tri osebe. Janeza Vrh iz Zemona je tako zadel, da je bil na mestu mrtev, ostala dva so pa še pravočasno rešili.

(Notarsko pisarno) otvori v Senožečah na Kranjskem notarski kandidat g. Vekoslav Kranjc.

(Samomor.) Dne 15. t. m. ustrelil se je v celovški topničarski vojašnici vojak Ettel. Vzrok samomora so bile denarne zadrege.

(„Soči“) se v Gorici ne godi mnogo bolje, kakor nam v Celju, kajti tudi tam dol na solnčnem jugu ima državni pravdnik ravno tako ledeno mrzlo srce, kakor pri nas, kedar se gre za slovensko stvar, in poseže z neusmiljeno roko po „Soči“, kakor po naši „Domovini“, ako se le od daleč dotakne deviza „Svoji k svojim“, katera je ravno tako naša last, kakor naših nasprotnikov, ki jo rabijo brez strahu pred rdečim svinčnikom državnega pravdnika (vide „vahta-

rica“). „Soča“ prinese v prihodnji številki o tej interpelaciji, ki so jo včeraj stavili slovenski poslanci na pristojnem mestu.

(Dar kitajske vlade) v znesku 2000 K je prejel Erm. Toso iz Rade na Primorskem, ki se je bojeval na Kitajskem in je bil ranjen na desni strani in levi roki. Avstrijska vlada mu daje 18 K mesečne pokojnine.

(Višjim poštним oficijalom) v Trstu je imenovan g. Stanislav Kežar.

(Gradnja „Narodnega doma“ v Trstu) je oddana domači tvrdki Ivan Martelanc in drugi v Barkovljah. Z gradnjo se prične takoj, ko bo stavbišče prosto, in končana mora biti do junija 1904. Častitamo tržaškimi Slovencem, da se jim je tako izpolnila ena najtoplejših želja. Bog daj, da se skoraj snidemo ob blagoslovljenju „Narodnega doma“!

(Dvojezični napisi pri novi istrski železnici.) Politično društvo „Edinost“ v Trstu je sklenilo odposlati železniškemu ministru protest proti poskusom laškega političnega društva za Istro, da se napravijo na novi istrski železnici, katera teče po pristnih slovanskih tleh, samo italijanski napisi.

(Samomor.) Preteklo soboto se je ustrelil v Polju poročnik 87. pešpolka, g. Hinko Hauke.

(Gonja proti dijakom hrvatske gimnazije v Pazinu.) Tržaški judovski list „Piccolo“ se je zopet enkrat znošil nad hrvatskimi dijaki. Sumnjiči jih, da so v klopi v javnem vrtu vrezali napise, ki žalijo laško narodnost, in da so na stotine listkov v belo-modro-rdečih barvah z napisom „Živela Hrvatska“ raztrosili po mestu. Najbolje pa je, kar trdi tržaški obrekovalac, da se je potem svetovalo hrvatskim dijakom, da naj raztrosijo še listke v italijanskih barvah, da odvrnejo sum od sebe. Kdo jim je svetoval? „Piccolo“ ne imenuje nikogar, ali gotovo bo obrniti sum na hrvatsko inteligenco v Pazinu, najbrž na „panslaviste“, profesorje hrvatske gimnazije, in tako boče pokriti one neodrešence, ki so raztrosili italijanske listke. Kaj boljšega od „Piccola“ takointako ni bilo pričakovati.

Dopisi.

Iz Šoštanja. Precej se je tekom časa izpremenilo v Šoštanju. Priznati se mora Šoštanjčanom, da napredujejo v vsakem oziru. Prekosili so že Celjane. Še ta mesec dobijo električno razsvetljavo, o kateri se še Celjanom niti ne sanja. Gospod Ivan Vošnjak postavil je krasno električno centralo. Tukaj se pač pozna, da so na krmilu slovenski možje, ki skrbijo za blagor trga in ne za ščuvanje proti drugi narodnosti, kakor pa n. pr. v Celju (glej dr. Jesenko).

Pa ne samo na gospodarskem, temuč tudi na narodnem polju Šoštanj vrtlo napreduje. Zato skrbi v prvi vrsti „Čitalnica“, ki je v nedeljo, dne 7. t. m. vprizorila zabaven večer v prostorih Rajštarjevega hotela „Avstrije“.

Okolo 8. ure zvečer so nastopili vrli šoštanjki tamburaši pod vodstvom učitelja gosp. Nerata ter nas očarali s svojim krasnim tamburanjem. Nato pa pevski zbor pod vodstvom g. Remica, ki nam je zapel različnih pesmi. Po sebnostjo se je obnesla „Beseda sladka domovina“. To pesem nam je moral zbor dvakrat zapeti, a ni še bilo dovolj, občinstvo jo je hotelo še tretjkrat slišati.

Vsa čast Šoštanjčanom, da tudi v tem oziru tako izvrstno napredujejo.

Nato pa se je igrala gluma v enem dejanju, „Berite Domovino“. Šoštanjka čitalnica je lahko ponosna na svoje moči. Tu se je pokazalo, koliko premore skrb in prizadevanje. Diletantinje in diletanti rešili so prav dobro svoje vloge. Posebno pohvaliti je treba škalsko učiteljico, gđo. Tončiko Likarjevo, ki je šele tretjkrat nastopila na odru, a tako izvrstno igrala, da je občinstvo ni moglo prehaliti. Gospa Koobekova se je pokazala vnovič izbornostjo. Pozornost je vzbudil zlasti g. Ant. Zock. Takoj pri njegovem nastopu nastal je po dvorani živahen smeh in odobravanje. G. Poharec je že pri prvem svojem nastopu zadovoljil vse občinstvo.

Vsa čast res Šoštanjčanom, da tako izvrstno napredujejo, a karanja je vredno pa tudi to, da se premalo udeležujejo takih zabav. Ude-

ležba namreč je bila kaj slaba. Kaj je vendar temu krivo?

Želimo, da šoštanjka čitalnica priredi še več enakih veselic in da bi šoštanjki Slovenci vedno tako izvrstno napredovali, kakor nemčurji nazadujejo, in da bi se kmalu izpolnilo v slovenskem Šoštanju pravilo: „Kaa vera, en jeziki“.

Konjice. Vsakdo, kdor je bral naše dopise glede naše čitalnice, si je mislil, da res spi zimsko spanje, a temu ni tako. Že davno prej, predno so zagledali dopisi glede naše čitalnice beli dan, se je razvilo živahno življenje. Določil se je program za zimsko sezono, in za izvršitev istega se trudi več delavnih moči, katere so nam porok, da bodo prireditve v zimski sezoni sijajno izpadle. V začetku meseca listopada se je otvoril plesni tečaj, in bili so vsi večeri dobro obiskani; našemu požrtvovalnemu reditelju teh večerov se moramo zahvaliti, da so se z občudovanja vredno preciznostjo naučili vsi plesi posebno četvorka in lancier. Čitalnica je priredila nadalje običajni Miklavžev večer s prosto zabavo in plesom. Čitalnica pa hoče tudi skrbeti ne le za zabavo, ampak tudi za izobrazbo svojih članov in je vpeljala zabavne večere s poučnimi predavanji.

Tako se je vršil dne 30. listopada na čast nepozabnemu našemu pesniku-prvaku Prešernov večer. Pevski zbor je zapel pod vodstvom g. B. Serajnika več mičnih pesmi; nato je g. Hacin v poetično navdahnjenih besedah slavil Prešerna, za kar je žel burno pohvalo. Največji užitek pa sta nam nudila g. Beno Serajnik (gosli) in gospica Anica Ermenc (glasovir) z umetniško-dovršenim izvajanjem težkih skladb.

Po končanem sporedu se je vršila animirana prosta zabava in ples — Dne 13. t. m. je priredila čitalnica večer v spomin kulturnega boja na Slovenskem, boja za slovensko vseučilišče, in boče s tem pokazati, da ta ideja ne sme zaspati, ampak da moramo neumorno delovati, da se uresniči najsrčnejša želja vseh Slovencev: „Grad vedam dvigni v beli se Ljubljani“. Na programu so večeri s predavanji: O pomenu izobrazbe, o zgodovini slovenskega naroda, o najimenitnejših slovenskih pesnikih in pisateljih itd. Delajo se priprave za Silvestrov večer, a za pustno sezono se pripravlja poleg običajnega čitalniškega plesnega venčka večer samcev, Ling-hung-čang-večer in še marsikaj, kar pa odsek za prireditve skrbno prikriva.

Slovenci iz Konjic in okolice! Iz teh par vrstic izprevidite, da se konjiška čitalnica čvrsto giblje, da se trudi, nuditi vam poleg zabave tudi izobrazbo, in zagadel je vaša dolžnost, da jo podpirate v njenem stremljenju s tem, da pristopite vsi, kateri se zavedate, da ste Slovenci, v čitalnico. Posebno sedaj, ko si je po enoletnem težkem boju z našimi nasprotniki priborila svojo gostilno, katera se bo v kratkem otvorila, se zbirajte le v tej gostilni in gostilniški odsek čitalnice bo vedno skrbel za dobro postrežbo.

Iz Prage. Osrednja zveza slovanskih časnikarjev v Pragi. — V ponedeljek 1. t. m. vršila se je v Pragi druga seja odbora „Osrednje zveze slov. časnikarjev“. Predsedoval ji je urednik gosp. Jos. Holeček, podpredsednik „Zveze“. Prisotni so bili odborniki: F. Hovorka, J. Klacanda, Josip Kuffaer, K. Cajnek, P. Blažak, J. Vajvoda in dr. R. Boxa. Opravičili so se: urednik „Gazeta narodova“ posl. Tefil Merunowicz in urednik „Pozor“ B. Knechtel.

Po otvoritvi se je prečital tajnik R. Cajnek dopis župana mesta Ljubljane g. Ivana Hribarja glede ustanovitve društva slovenskih časnikarjev in dopisa poslanca Teofila Merunowicza ter urednika Moučalovskega glede ustanovitve društva gališko-rusinskih časnikarjev, čegar pravila so se bila predložila odboru „Zveze“. „Društvo čeških žurnalistov“, „Združenje čeških novinarjev na Moravskem in v Šleziji“ in „Združenje čeških novinarjev v Plznu“ so naznanili „Zvezi“ svoje mnenje o načrtu nove tiskovne postave. Dalje je bil prečitan dopis „Kroga čeških pisateljev“, s katerim se misel urednika Kuffaerja, naj bi „Osrednja zveza“ obsegala tudi pisatelje, radostno pozdravlja in se načelno izraža soglasje z vsem, kar se bode v tej stvari ukrenilo. Poslanec Merunowicz je s posebnim dopisom naznanil „Zvezi“ korake, katere je zajedno z drugimi, zato napro-

šenimi slovanskimi poslanci storil v zadevi zahtevane reorganizacije c. kr. korespondenčnega urada.

Prispevke so „Zvezi“ poslali: „Tovarištvo poljskih žurnalistov“, „Društvo čeških žurnalistov“ in „Jednota češko-slovanskih žurnalistov“.

V daljnem delu se je bilo splošno posvetovanje o plzenskem shodu slovanskih časnikarjev, h kateremu je zlasti iskreno vabil predsednik plzenskega združenja, urednik Karol Jonaš. Po daljši debati, katere so se udeležili gg. Hovorka, Kuffner, Klecanda, Janoš, Cajnek, Vajvoda in Blažek, se je sklenilo določiti shod slovanskih časnikarjev na 31. maja, 1., 2. in 3. junija 1903 v staroslavnem Plznu in o tem primerno obvestiti župana mesta.

Prihodnja seja „Zvezinega“ odbora se bo vršila v ponedeljek, dne 5. januarja 1903.

Narodno-gospodarske novice

O zadružništvu in našem mlekarstvu.

(Spisal Adolf Ribnikar.)

Ako naučimo n. pr. rokodelca obdelovati sirovine, ravnati s stroji ter si nabavljati zato denar, ne damo li s tem vzgleda, na kak način bi si lahko povzdignili blagostanje vsi rokodelci? Ako tedaj združujemo kmeta v različne zadrage, nimamo namena, narediti le nekaj kmetov premožnejših, srečnejših, ampak hočemo z vzgledom povedati, kako naj ga posnemajo tisoči in tisoči, kajti tako si zboljšajo blagostanje sami, tako se zboljšajo kmetijske razmere sploh. Dobro in umestne zadrage so pa tudi najboljše sredstvo za to, kajti brez kričanja, z mirnim delovanjem večajo narodni kapital, odkopavajo zaklade ter tako večajo narodno moč in samozavest.

Neumestno bi skoraj bilo veliko govoriti o Ircih in o njihovih zadrugah. Bili so že v začetku preteklega stoletja duševno in telesno najbolj propal narod. Vsak Irec je bil tri četrtine sestradan, eno četrtino pa z alkoholom zamorjen. Ni čuda, da je bil ta narod brez čednosti, poln slabosti, len, tatinski, roparski itd. Hujše kot kuga so se razširjali požigi, nočni napadi, roparski umori. In kdo ne ve, da je skušal Vaudeleur od pomoči tem razmeram s tem, da je divjake združil v zadrage? In se mu ni mar to posrečilo? Kar čez noč so se ti ljudje izpremenili! Lenobe ni bilo več videti, pač pa pravcata fanatična pridnost in treznost je pregnala pijančevanje. Razcapanost in umazanost sta izginili. Male hišice so lepo belile, sicer so pa živeči največ od mleka in krompirja postali ponosni na domovje in nase. Otroke so pošiljali pridno v šole, sami pa so prosti čas porabili v to, da so prekopavali peščena tla, jih čistili in jih izpreminjali v najrodovitnejše njive. Žalibog se je zadružništvo vzlic temu čudno končalo. Vaudeleur je izgubil na borzi premoženje, divjake so vse neusmiljeno pregnali ter jih tako oropali upov in nad. Padli so zopet v staro zlo — v revščino in podivjanošt.

Zgodovinska resnica je tedaj, da se je zadružništvo dobro obneslo pri podivjanih belih Hotentotih. A zakaj bi se ne obneslo pri nas? Irci so tudi začeli obdelovati pustinjo. Koliko bi poskočilo njihovo blagostanje sredi kulturne dežele? Koliko na naši slovenski zemlji, ki ima najlepšo in najugodnejšo lego ob Adriji.

In vzlic temu se je veliko naših zadružnih poskusov izjalovilo! To ne de nič! Čevljarček naredi veliko čevljev — veliko poskusov — predno postane čevljar. Če se je recimo ekspedicija na severni tečaj dosedaj še vedno izjalovila, kdo ve se li ne posreči prihodnji ekspediciji? Tako so mislili in še mislijo kaj pogosto naši „narodni gospodarji“.

Zadrage pa v istini še niso s poskusi nič dosegle, nič pripomogle k zboljšanju, pač pa bi same sebi kopale grob. Najprej je treba dognati tehnične stvari na papirju s pomočjo znanstvenih računov; brez dvoma na ta način najprej rešimo zadružno vprašanje.

Prvo vprašanje pa je, kake zadrage bi bile za naše razmere najbolj primerne. Ali naj pomagamo kmetu, obrtniku, delavcu ali vsem trem? Jasno je ko beli dan, da je treba zdraviti pri korenini. Ako je korenina bolna, boleha jo veje, vejice in perje. Posušeno perje je smrt stebila,

segni to steblo pa inficira zopet korenino. Zato pomagajmo korenini!

Ni treba dokazov, da je korenina našega naroda kmet; vsaj nam kaže to statistika. O njegovem blagostanju govoriti bila bi ironija.

Mar naj ga rešijo iz zagate konsumi? Te vrste zadrage same na sebi niso napačne. Le pogledjmo dunajsko konsumno društvo, ki šteje baje 240 tisoč članov, prav dobro uspeva in tako članom veliko pomaga. A kako, da so se skoraj širni cele naše domovine konsumi skazali za slabe naredbe? Za konsumno gospodarstvo in organizacijo je treba šole, treba poštenja — vse to je našim konsumarjem že pri začetku manj kalo. Sicer pa tudi te zadrage niso prave. Prava zadruga mora gledati, da kapital več plača in da je delo boljše plačano. Konsumi pa hočejo in skušajo le odstraniti prekupčevalca. Ne tičejo se pa faktično prav nič razmerja med delavcem in delodajalcem. Pa če bi bila naša konsumna društva v pravih rokah, bi se z njimi lahko sprijaznil vsak poštenjak, kajti ne bila bi tolika opora malim ekzistencam, pač pa šola, v kateri bi se naše ljudstvo pripravljalo na zadružno prakso in zadružno mišljenje. V tem oziru, edino le v tem oziru bi bila velikega pomena in koristna! Ker pa imajo vse polno napak, so slab vzgled, slaba šola in naravnost strašilo pred zadružništvom!

(Dalje prihodnjič)

Politični pregled.

(Državni zbor.) Poslanec Breiter je interpeliral radi uporabe § 14 za vladno predlogo o zvišanju civilne liste in proračunski provizorij. Posl. Stein je vprašal ministrskega predjednika, če je voljen črtati v proračunu za leto 1902 subvencijski obrok za Prago v znesku 1.600.000 kron, ker hočejo Čehi preprečiti razpravo o proračunu. Vlada je predložila zbornici načrt zakona o znižanju cene živinske soli od deset na šest kron za metriki stot. Zakon stopi v veljavo s 1. februarjem 1903. Krošnjaški zakon se je sprejel v drugem in tretjem branju.

(Gospodarska zbornica) dobi 26 novih članov, a med temi zopet niti enega Slovence. Vse avstrijske narodnosti so zastopane v gospodarski zbornici, samo Slovenci ni nobenega. Med drugimi novoimenovanimi bo škof Riha v Budjericah, bivši državni poslanec Dubsky, bivši trgovski minister Dipauli, bivši praški župan Černy, prof. Ott, grof Ciam-Martiniz, bivši pravosodni minister Ruber, princ Thurn Taxis, generalni ravnatelj severnih železnic Jeitteles, bivši sekojski šef Baumgartner, prof. Nothnagel, pesnik Ferd. Saar, intend. dvornih gled. Plappart, pivovarnar Dreher, bivši drž. posl. Peez, bivši drž. posl. Krainsky, tovarnar Gynzkey in grof Albert Dzieduszycki. Bog ve, če bo kedaj imenovan kak Slovenec v gospodarsko zbornico.

(Deželni zbori, izvemši kranjskega) so sklicani na kratka zasedanja in sicer nižjeavstrijski na 19., moravski na 20., goriški na 22., istrski na 27. in vsi drugi na 29. t. m.

(Novi deželni glavarji.) Cesar je imenoval nove deželne glavarja v tistih kronovinah Avstrije, kjer so se vršile deželnozborske volitve sicer za Štajarsko dež. glavarja grofa Ed. Attemsja, njegovim namestnikom pa g. dr. Frana Jurtelo, dež. poslance in odvetnik v Ptuj. Za Koroško dež. glavarja Zeno grofa Goessa, njegovim namestnikom pa dež. poslance dr. pl. Mettnitza. Za Nižje Avstrijsko prošta Schmolka, dež. maršalom in njegovim namestnikom dež. posl. Strohbacha. Za Gornje Avstrijsko dež. glavarjem dr. Alfred Ebenhocha in njegovim namestnikom dež. posl. viteza Dierzer pl. Trantthal. Za Solnograško dež. glavarjem dr. Schuhmacherja in njegovim namestnikom stolnega kapitularja Al. Winklerja. Za Predariško dež. glavarjem Ad. Rhomborg in njegovim namestnikom dr. Peer-a. Za Moravsko dež. glavarjem grofa Vetter in njegovim namestnikom dr. Začka. Za Šlezijo deželnim glavarjem grofa Laurisch-Münich in namestnikom kardinala Jurija Kohn.

(Češki upravni predlogi) so se razglasili. Čehi zahtevajo, da se jezikovno vprašanje ne reši samo za Češko, ampak za vse dežele s češko narodnostjo, torej tudi za Moravsko in Šlezijo. Razdelitev v okrožja jim sicer ugaja, ni jim pa

po volji narodna omejitev. Glede nameščenja uradnikov priznavajo Čehi, da naj bodo uradniki iste narodnosti kakor prebivalstvo, ali jezikovno zmožnim naj bo mesto povsod odprto. Končno izjavljajo, da ne odklanjajo nadaljnih pogajanj. O teh predlogih bomo izpregovorili obširneje na na drugem mestu.

(Ogrsko.) Ogrska poslanska zbornica je morala te dni kar štirim poslancem začasno odvzeti imuniteto, oziroma jih izročiti na zahtevo sodišču. Prvi teh je Nessi, ki je obdolžen obrekovanja. Ta je učinil najmanj. Hujši so drugi slučaj, ki se vsi sučejo okoli poverjenj in ponarejanj uradnih listin. Med temi se posebno odlikujeta posl. Zoltan Pap in Val Eötvös. Take značajne može ima ogrska vladna večina v zbornici. Častitamo!

(Naš cesar) je podaril nemškemu kancelarju grofu Bülowu svojo podobo v naravni velikosti za zasluge, katere si je pridobil za ohranitev trozveze.

(Nemški državni kancelar odlikovan.) Nemški cesar je hotel grofa Bülowa, drž. kancelarja, povodom sprejetja carinskega tarifa povzdigniti v knežji stan. Ker pa je Bülow to čast odklonil, mu je cesar podelil verižico k Hohenzollerskemu redu. Tudi grofa Posadowskega je odlikoval z verižico k orlovemu redu.

(Macedonija.) Na meji blizu Dubnice je turška patrulja ubila 24 macedonskih delavcev, ki so se mirno vračali domov v Macedonijo. To je vestna izpolnitev macedonskih reform! Turku in Nemcu kaj zaupati, se pravi toliko, kakor tatu blaginjo poveriti.

(Portugalsko.) Portugalski kralj se je po večtedenski odsotnosti zopet povrnil v Lisbon.

(Vojska v Južni Afriki.) Bureka vojska še ni končana. Bivši burski poveljnik Simon javlja, da je še 2000 Burov, ki še niso odložili orožja pod poveljstvom Vanzilla Maritza in Jouberta. Te čete pa vedno naraščajo in se organizirajo tako, da se v kratkem zopet sprimejo z Angliji.

Književnost.

(Pan Volodijevski.) I. garna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani začela je izdajati slovenski prevodi znamenitega romana „Pan Volodijevski“ ki ga je spisal veliki poljski pisatelj H. Sienkiewicz. Izhajal bo vsake 14 dni en zvezek v mali osmerki po 2—2½ pole obsežen. Roman izide bogato ilustriran v 25 sešitkih. Posamezni zvezek velja samo 40 vin. Ravnokar je izšel prvi zvezek „Mali vitez“. Cena posameznim zvezkom je res tako majhna, da si ga lahko vsakdo naroči. Naročnina naj se pošilja Ig. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

(Ciril Metodov koledar za leto 1903) je izdal g. Slatnar, tiskar v Kamniku. Koledar je stenski, v lični opravi in nosi podoba sv. slov. apostolov. Priporočamo.

Razne stvari.

(Umrli je) gospa Kaliay, mati sedanjega avstro-ogrškega finančnega ministra.

(Pazite na ostre reči!) Te dni se je ranila s steklom na roki v Podgoracu na Hrvatskem poštarica Milka Bugovac. Na rano ni pazila, ker je mislila, kakor mnogi, da sama izceli. Tretji dan pa je že začutila bolečino in šla k zdravniku, ki pa ji je hotel prst odrezati. Ubožica tega ni pustila in na peti dan je umrla za ostrupljenjem krvi. Tako daleč lahko privede človeka nebržnost.

(25 letnica smage pri Plevni) se je praznovala v Rumuniji. Kralj je pomilostil zaradi te slavnosti vse naborne in vojaške begunce, zbornica pa je dovolila 500.000 frankov za napravo spomenika.

(Zenski zdravniki) Te dni je napravilo v Rusiji na petrogradskem vsučilišču 111 gospodičen izpit iz vsega zdravilstva.

(Zopet v Italiji.) V italijanskem mestu Bari so vlovili orožniki mnogo oseb, ki so razpečavali ponarejen denar. Preiskava je dognala, da izvira ta ponarejeni denar iz Napolja, kjer so našli celo tovarno za ponarejanje denarja. V tovarni so dobili veliko množico ponarejenega denarja raznih držav. Zaprli so vse polno oseb.

(Najtežja ženska na svetu) je umrla nedavno v New Yorku. Imenovala se je D. Waislow in je bila 40 let stara, ko je umrla. Tehtala je 380 funtov; v premeru je merila 4 čevlje in 6 palcev, visoka pa je bila 5 čevljev in 8 palcev. Napraviti so morali za njo posebno krato. Ker je umrla v tretjem nadstropju, morali so jo s

vrmi spustiti skozi okno na mrtvaški voz. — V Gorici pa so kazali te dni deklico, ki je stara šele 17 let in tehtala 208 kilogramov. Ta bo go tovo prekosila zgoraj omenjeno Amerikanko, ako bo tako napredovala.

(Največja vojašnica) na svetu je menda v Varšavi, ki ima prostora za 38.000 mož. Za to pride vojašnica v Aldersliotu na Angleškem; ki obsega 1900 Ha. Zidala se je povodom kimske vojne leta 1856, zadnja leta se je iz sekanega kamenja. Veljala je 32 milijonov frankov.

Pojasnilo.

G. dr. Grossmann, odvetnik v Ljutomeru, nam je poslal o zadevi, o kateri smo pred kratkim poročali, pojasnilo, katero je obenem tudi objavil v graškem "Tagblattu" in pravi: "Dajavno sem naročen na "Domovino", ali njen dopisnik pa nisem. Pisal tudi nisem onega članka, ki je poročal o Maurinovi aferi, in mi torej tudi ni treba odgovarjati zanj. [Radi potrdimo, da dr. Grossmann ni pisal omenjene novice.] Pri sodnijski obravnavi se je stvar že nekoliko pojasnila in nikakor ne dvomim, da se bo sčasoma še bolj.

Maurin je v svoji samobjavi izjavil, da me je zato napadel, ker sem ga baje tako slabo zastopal, da je izgubil neko tožbo in mi je moral plačati 40 K stroškov, kakor mi je tudi prej enkrat moral plačati 38 K stroškov radi tožbe za 30 K. To oboje je pri obravnavi preklical in navel vzroke, ki jih je priobčil "Tagblatt" z dne 11. t. m. Ali tudi to ne velja. Resnica pa je, da je prišel Maurin v moje stanovanje, kjer mi je stavil predlog, da sprejem razdelitev nekega posestva, ako mu za vsako pogodbo izplačam 2 K, kar pa sem odklonil, ker za nobeno pogodbo ne računam več kot 2 K. Hotel sem mu pa popustiti nekaj prejšnjega dolga. Maurin je menil, da naj vtihočim oni 2 K kupcem v račun, kar sem seveda odklonil. One pogodbe sem tudi sestavil, ali zato, ker so kupci tako zahtevali. Čez več kot pol leta sva z Maurinom obračunala, pri čemur sem mu precejšen del stroškov in posojila (posojal sem mu večkrat) popustil. Ostanek okroglih 100 K mi je likvidiral in podpisal. Ločila sva se kot "dobra prijatelja". Onih 100 K mi je izplačal. — Kar se tiče tožbe Makovec contra Maurin, me je prišel Maurin prositi, naj ustavim tožbo, ker je plačal nekaj več na račun in obljubil, da bo sredi novembra plačal ostanek. Obenem me je naprosil, da vložim protitrditve proti Makovcu. Ugodil sem mu in ga opozoril, da naj gotovo plača ob določenem roku, ker bi drugače moral zahtevati prodajo nepremičnin. Čakal sem cel teden preko roka. 30. novembra pride Maurin v mojo pisarno (odloka za eksekucijo še ni mogel imeti v rokah) in se zadere nad menoj: "Kaj niste mogli počakati, saj bi bili napravili teh stroškov!" v Ljutomeru, če bi mi tudi ne bili napravili teh stroškov!" Isti dan se je Maurin bahal po Križevcih, da me bo nabil.

Med obravnavo dne 2. grudnia t. l., pri kateri je njegova lastna hči pričala proti njemu, se je pred koncem odstranil in me čakal pred sodiščem. Povedali so mi to, in jaz sem takoj obvestil policijo in prosil, da pazi na Maurina, ali policaja ni bilo. Pri kazenski obravnavi je spoznal sodnik, da je Maurinu dala lakomnost in zabranitev njegovih umazanih spekulacij povod, da me je napadel. V to afero je tudi neki tukajšnji mesar zapleten. Sodnika sem naprosil, da pošlje akt moji disciplinarni oblasti, kjer bom obširneje govoril o stvari.

(522)

Dr. Grossmann.

Naznanilo. Št. 17.178

Štajarski deželni odbor je sklenil v svrhu temeljite izobrazbe viničarjev v gojitvi ameri kanih trt tudi v letu 1903 odpreti stalni viničarski tečaj in sicer

1. na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru;
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici;
3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
4. na deželni centralni trtači na Spod. Bregu pri Ptaju.

Ti tečaji začnejo s 15. februarjem in končajo s 1. decembrom 1903. V Mariboru se sprejme leta 1903 14, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in na Bregu 30 mladih posestniških in viničarskih sinov. Ti dobe tamkaj prosto stanovanje in po polno oskrbo in poleg tega še 8 K mesečne plače.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le toliko teoretična, kolikor je za delovodje in samostojne viničarje neobhodno potrebno.

Po dokončanem tečaju dobi vsak udeleženec spričevalo sposobnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci najpozneje do 10. januarja vložiti svoje nekolokovane prošnje pri deželnem odboru. V prošnji je treba določeno izraziti, v kateri ga izmed omejenih tečajev želi prosilec vstopiti in priložiti mora:

1. dokaz o dovršenem 16. letu,
2. spričevalo navedeno, katero mora župni urad potrditi,
3. zdravniško spričevalo, da prosilec nima nalezljive bolezni, in
4. odpustnico ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci obvezati, da bodo ostali od 15. februarja do 1. decembra 1903 nepretrgano v tečaju in da se bodo pokorili vsem izobrazbo zadevajajočim naredbam deželnih strokovnjakov.

V GRADCU, dne 29. novembra 1902.

Od deželnega odbora štajarskega.

Edmund grof Attems m. p.

Primerna božična darila.

Rafael Salmič

trgovina z urami, zlatnino in optičnimi predmeti
Celje — „Narodni dom“.

Velika zaloga jeklenih, nikelnastih in srebrnih, tula in zlatih žepnih ur; ~~stani~~ prstanov, uhanov, zapestnic, priveskov, svetinj, križcev, medaljonov, vsakovrstnih verižic; lorgnon za dame in gospode v srebru in zlatu; ~~stani~~ jedilnih garnitur, tobatier, ter raznih nastavkov; ~~stani~~ stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejših in najboljših. ~~stani~~ Bogata izber optičnih predmetov: očal, naočnikov, toplomerov, aneroidov, maksimal-toplomerov, tehtnic za vino, žganje itd.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah. Dveletna garancija za vsako prodano uro. Vsakovrstna popravila se izvršujejo zanesljivo in cenó. Solidna postrežba — nizke cene!

Izjava.

Jaz izjavim, da obžalujem besede rabljene dne 8. okt. t. l. v gostilni „Rajster“ glede problema, naperjene proti Janezu Bizjaku v Šmartnem ter jih kot popolnoma neutemeljene prekličem.

Dalje izjavim, da obžalujem vse napade po listih „Slovenski gospodar“ in „Slovenec“ na stranko v Šmartnem na Paki, koja je bila pri občinskih volitvah z menoj v nasprotstvu, vse napade na gospoda barona Warsberga na Paki in dr. Mayerja v Šoštanj, kot popolnoma ne resnične in neutemeljene; slednjič izjavim, da smatram strankarstvo v naši občini — kakor je v resnici — le lokalnega in osebnega, ne pa političnega pomena.

V Šoštanju, dne 11. decembra 1902.

(521) 1-1

M. Pirtušek l. r.

Sveže surovo maslo

v vsaki množini kupi vedno po najvišjih tržnih cenah — C. HANAK, Gradec, 520 Jakominigürtel, 4. 3-2

Fina jabolka, mošančke

kg po 12 kr. ima napročaj Dominik Benšek, Frankolovo, pošta Vojnik pri Celju. (518) 2-2

Gabrijel Piccoli

lekar
dvorni založnik Nj. svet. papeža.
Leona XIII.

v Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenic Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878 in smiraj mi je kot izbornu učinkujočo zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

KRMN, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar s lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

(264) 10-8

Karel grof Strasoldo.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske, a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, šesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trse za obijanje stropov (štorje), lončene čevi, samokolnice, oprav za strelovođe, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

Celje, Graška cesta stev. 4, Celje.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Slavne javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Pisar

izurjen v vseh pisarniških poslih, zmožen slovenskega, nemškega in

hrvatskega jezika, knjigovodstva kakor i pisanja na pisalnem stroju (Schreibmaschine), stenograf

(517) išče s 1. januarjem službe 3-2

Ponudbe na „Domovino“ v Celju.

Stroji za prirejanje živinske krme

Stroji za rezanje piče s patentnim kolobarjem, ki se jako lahko goni ter prihrani 40% moči, reznice za repo in krompir, mlini za drobljenje, stroji za parjenje živinske piče, prenosljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali z neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnoge vrste, kmetijske in gospodarske potrebe itd., nadalje robkalnice za turšico, čistilne mlino za žito, trijere-stroje za isbiranje, stiskalnice za seno in slamo, a ročno gonjo stoječe in vozeče.

Mlatilnice, geplje, jeklene pluge, valjarje, brane

Najboljše sejalne stroje „AGRIKOLA“ (zistem s potiskanjem kolesa) brez zamenjevalnih koles za vsako seme, za gorate in dolinske kraje.

Samotvorne patentirane brigalnice za uničevanje sadnih škodljivcev in peronospore, izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši, priznani najboljši konstrukciji.

Th. Mayfarth & Co.

c. kr. izključno priv. tovarne kmetijskih strojev, li-varen in parnih fužin.

Dunaj, II., Taborstrasse št. 71.

Odlikovane s nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami.

Ilustrovani katalogi zastoj. — Iščejo se zastopniki in prekupci. (424) 10-6

Dopisovanje tudi v slovenskem jeziku.

Trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja na debelo in drobno

Dragotin Hribar-ja v Celju.

Velika izbira vsakovrstnih albumov za slike, poezije in razglednice, glasbenih instrumentov, razglednic s slikami, molitvenikov, trgovskih knjig, gosli, citre, kitare, tamburice itd.

Za božično sezono: svilnati papir v vseh barvah, barvani papir na eno ali obe strani, zlati in srebrni papir, zlata pena, podobice za jaslice, perje za cvetlice, cvetje in žica za cvetlice, barva in mah.

Lastna zaloga šolskih zvezkov.

Temni lak za šolske table.

Stampilje in vignete za urade, društva, trgovce in privatnike.

Glavna zaloga cigaretnih papirčkov v korist družbe sv. Cirila in Metoda za Spodnje Stajarsko.

— Točna in solidna postrežba. —

(444)

Trganje

v rokah in nogah preneha pri vsakomur v teku treh dni, kdor rabi Antirheumin-mazilo. Cena steklenici s točnim navodilom in poštino, ako se denar naprej pošlje gl. 120.

Vse želodčne bolezni, težko prebavo, zlasti pri pomanjkanju teka, riganju in drugih želodčnih slabostih, pri krču in prenapetem želodcu, zaslinjenju, navalu krvi v glavo ozdravlja

Kašelj

izgine po uporabi trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena skupaj s poštino, ako se denar naprej pošlje 1 gl. 40 kr. Ako je kašelj nastal, se jetera dalje zdraviti

življenski balzam

„SALVATOR“

Čisti kri ter je brezpogojno najboljšo domače sredstvo za vsemogočo notranje in zunanje bolezni.

Pomada iz lilij

za lice in roke. Solno ne pege, zakažni črvi in vae nečistoče izginejo z njeno uporabo. Cena lončku s pridejanim milom s poštino, ako se denar naprej pošlje, 1 gl. 20 kr.

ena ovoju 12 flašic 5 K, 24 flašic 9 K, brez poštine, ako se denar pošlje naprej

FRAN RIEDL-a

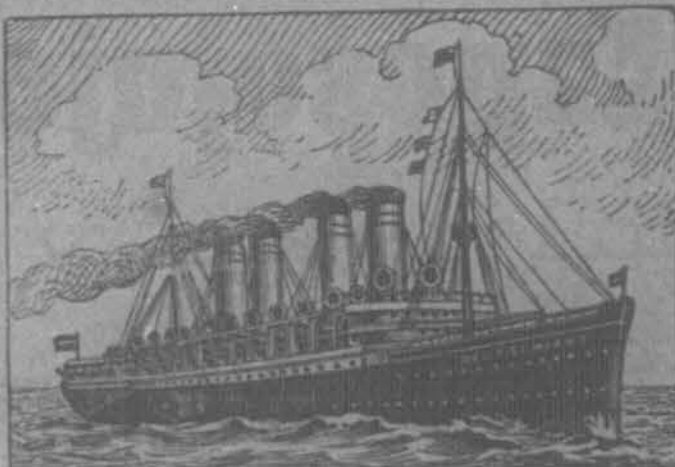
„SALVATOR“-lekarni v

Varaždin (Hrvaška)

Epicarin.

Mast proti ozeblinam in vsakovrstnim ranam. Z njeno rabo izgine arbecica v 24 urah, aše z nadaljno uporabo izgine ozeblina. Rane se brzo celijo a rabo te masti. Cena lončku z navodilom in poštino, ako se denar naprej pošlje, 80 kr.

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

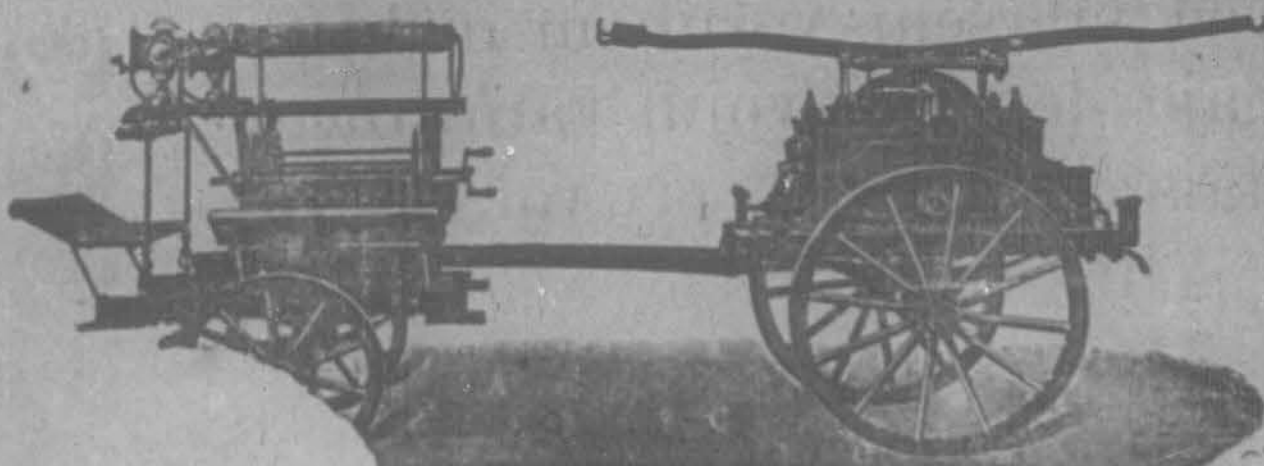
Hamburg—New-York

(233) 49 le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

C. kr. priv. tovarna strojev, brigalnica, kmetijskih strojev, I. moravske mehanične tiskalnice cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smihov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

prilagojena glavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brigalnice vsake vrste, s patentem proti smrtini in a priredbo, da tiste na obe strani vode vlečejo in mečejo, parne brigalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo isprave strojevođe; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pane, sekirice itd., kmetijske orodje in Peronospora-brigalnice — Roba solidna, elegantna in cena. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Južno-štajerska hranilnica

✓ Celju, „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji Sevnica, Gornjigrad, Šo-
štanj, Vransko in Šmarje pri Jelšah za popolno
varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno
obrestovanje do neomejene visokosti, obrestuje
hranilne vloge po 4% in pripisuje obresti polu-
letno h kapitalu, ter plačuje rentni davek hra-
nilnica sama in ga ne odteguje vlagateljem, tako
da dobé isti popolnoma nad 4% obresti letno.

Izposojuje
na zemljiško varnost
— po 5% —

Hranilnica posluje s strankami vsak torek in
petek dopoldne.

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kura-
torjem, da tam vlagajo denarje svojih varovancev
in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih
sodiščih.